

***Dragom prijatelju dr Stefanu Andonoviću (1991-2021.),
divnom sinu, bratu, unuku, prijatelju, kolegi, doktoru pravnih
nauka, sportisti, izuzetnom mladom čoveku u svakom smislu,
koji nas je prerano napustio.***

Dragi moj prijatelju, dragi moj Stef,

znali smo ti i ja da je fudbal od snova satkan, kao i svaki sport. Ma hajde, čitav život je takav, pun nadanja i svakovrsnih maštarija, koje se često ne ostvare. No, mi nismo marili za to. Znali smo da nije ni moguće, a ni poželjno da se baš sve što sanjamo i ostvari. Zapravo, tada bi bilo i odveć lako, pošto bismo znali da je dovoljno da nešto poželimo i da će se to ovaplotiti. Svesni smo da se po putanji zvanom život tako ne ide, da istinsko zadovoljstvo nije na kraju, u ostvarenju, već u samome kretanju, težnji da budeš bolji, da ideš ka nečemu boljem, velikom, da se tome približavaš. Upravo ćemo tada otkrivati i neke nove snove i ostvarivati one za koje nismo znali da postoje, jer će nas upravo taj put menjati i brusiti našu ličnost.

Eto, otprilike, takav je i fudbal. Ono što njega razdvaja u odnosu na druge sportove je što snovi u vezi sa njim raduju milione ljudi. On spaja ljude iz različitih društvenih slojeva, dozvoljavajući svakome da ga prigrlji. Zanimljivo, on zna da raduje, čak i one koji ga inače ne gledaju, koji ga možda i preziru. Takav je fudbal, veseli čak i one koji ga uopšte i ne vole, koji možda i ne znaju njegova pravila. Znaš ono, kada igra reprezentacija ili neki klub iz naše zemlje važnu utakmicu, kada sve stane, kada se ljudi okupe, strepe, gledaju. Zanimljivo, tada zastanu i oni koji se ne sećaju kada su poslednji put pogledali fudbalsku utakmicu. Oni stanu, u prvi mah, onako nezainteresovano, kibickerski, kako bi samo videli šta se to dešava, te upitali za rezultat, verovatno da se iščuđavaju zaludnima i da im uz osmeh samo odmahnu, nastavljajući dalje. Avaj, to biva samo njihov prvobitni naum, koji se okonča tako što oni ostanu gledajući i nervirajući se isto koliko i oni „zagriženi“, istinski navijači. Možda, čak i više. Neki od njih se i zaljube u tu igru. Zauvek.

U nju smo se zaljubili i mi kada su nas očevi vodili, onakve, još musave, na prvu fudbalsku utakmicu. Sećaš se sunčevih zraka, a i kiše? Pamtiš li tople oči ruke kako greju naše dlanove, držeći ih sigurnima i koje istovremeno nose stare novine na koje ćemo da sednemo na stadionu? Majke su nas tada nervozno kod kuće čekale bojeći se da se njihovim čedima nešto loše ne desi. Dočekivale su nas, muške, sa blagim majčinskim osmehom, upućujući i blage prekorne poglede prema našim očevima, koji su se, ipak, na kraju, topili pod toplinom njihovih osmeha koji bi se razvukli od uha do uha. Očevi su, pamtimo, bili ponosni, namigujući nam, da majke ne vide, jer smo konačno imali ono istinsko, fudbalsko,

druženje. Mi bismo znatiželjno pitali kada će opet da nas vode i počinjali smo polako da sanjamo...

Da, neke snove smo sanjali i mi, iako nismo fudbaleri. Ipak, mi smo pripadnici onog fudbalskog soja i sloja koji sanja najčistije snove, a to su istinski ljubitelji fudbala. Malo smo mi, ti i ja, i specifični, složićeš se. Sigurno smo se i zbog toga tako brzo razumeli. Sedeli smo u našim kancelarijama u Institutu za uporedno pravo, šetali smo se gradom i maštali o tome kako bi to bilo lepo da jedne sunčane nedelje u julu mesecu iščekujemo utakmicu finala svetskog ili evropskog prvenstva u hramu fudbala, londonskom Vembliju i u njemu da gledamo našu voljenu Srbiju. Da, zašto da ne? Možemo to, može to Srbija, ko sme da nam oduzme pravo na nadu? Da, Stef moj, maštali smo o velikim snovima. Tako mora, tako se ide napred, tako ćemo mi pojedinci napred, a i naša Srbija. Vembli je postao naš poklič kada nam je teško, kada su izazovi ispred nas. Vembli, a na njemu Srbija. Drugačije ne može, drugačije nećemo, ne damo.

Sećaš se kako smo pričali da snove nije dovoljno samo sanjati, već i za njih raditi? Govorili smo da je velika satisfakcija barem da malo doprinesemo jednom malom koraku ka Vembliju? Zamisli, gledamo kako igrači Srbije izlaze na teren, čekamo „Bože pravde“ i znamo da smo i mi imali nekakvog udela u tome. Sedeli smo na Trgu Nikole Pašića i pitali se, a šta bismo to još mogli da uradimo? Uvek može još nešto da se uradi. Kada mislite da ne može, na krivom ste putu. Iz tih naših razgovora se i stvorio zametak, odnosno ideja o zborniku koji će se baviti fudbalom iz ugla prava. Složili smo se da bi to mogao da bude doprinos nas pravnika, da pomognemo i ukažemo fudbalskim poslenicima na određene pravne izazove, te učestvujemo u kreiranju valjanog pravnog okvira, a kako bismo omogućili da Srbija istrči na travu Vemblija i to ne bilo kada, već tog julskog, toplog dana, u nedelju, kada će sve stati.

Vembli, Stef. Vembli, moj Stef. Dovoljno je što smo sanjali i trudili se da svoje snove ostvarimo. Sasvim. Ništa više i nije potrebno. Velika je i to pobeda. Tada će se i „nebo otvoriti“, jer ono to uvek čini onima koji se osmele. Tada će sve stati, tada će Srbija istrčati na Vembli. Više neće biti bitno ni gde smo to mi, jer smo maštali, radili, ostavili nešto iza sebe. Dovoljno je to, više nego dovoljno. San. Htenje. Rad. Vembli. Srbija. Večnost. Hvala ti, dobri moj Stef, za sve trenutke koje smo proveli zajedno i što sam sanjajući sa tobom i ja postajao bolji čovek. Hvala ti, dragi prijatelju.

Tvoj, Miloš Stanić